

Su Kirliliği ile İlgili Yasal Düzenlemeler

Doç. Dr. M. Barga Ergönül

2872 sayılı Çevre Kanunu: Bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi; su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi, ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleri ile uyumlu olarak belirli hukuki ve teknik esaslara göre düzenlemektir.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu: Denizlerde ve iç sularda bulunan bitkiler ile hayvanlar ve bunların korunması, istihsalı ve kontrolüne dair hususlar

Doç. Dr. M. Borç Ergönül

3621 sayılı Kıyı Kanunu: Deniz, doğal ve suni göl ile akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devami niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun: Yeraltı sularının her türlü araştırılması, kullanılması, korunması ve tescili bu kanun hükümlerine tabidir.

618 sayılı Limanlar Kanunu: Komutanlık, deniz ve hava araçları ile denizlerdeki tesislerden yapılacak her türlü kirletmelere ilişkin hukuki düzenlemeler ve bu konulardaki uluslar arası sözleşmeler aykırı fiilleri önlemek, izlemek, suçları yakalamak ve gerekli işlemleri yapmakla yükümlüdür.

2612 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu: Bütün sahillerimiz, karasularımız ile iç sularımız olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Liman ve körfezlerin korunması Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ile sağlanmaktadır.

Bu kanunlar su kalitesi/kirliliği ile ilgili yönetmeliklerden de açıkça görüleceği üzere Türkiye'de su yönetiminde birçok farklı kurum görevlidir. Dolayısıyla bazı konularda yetki karmaşası ve yaklaşım farklılıkları kaçınılmazdır.

Doç. Dr. M. Borgia Ergönül

AB üyesi ülkelerde ise su politikası ile ilgili süregelen süreç 3 ana basamakta toplanabilir:

- Halk Sağlığı (1975)
- Kirliliğin azaltılması (1991)
- Bütünleşik yönetim ve sürdürülebilir kullanım: AB Su Çerçeve Direktifi (**SÇD**) - 23 Ekim 2000 yılında kabul edilen 2000/60/EC nolu Direktif (Water Framework Directive - WFD)

Su Çerçeve Direktifi kapsamında:

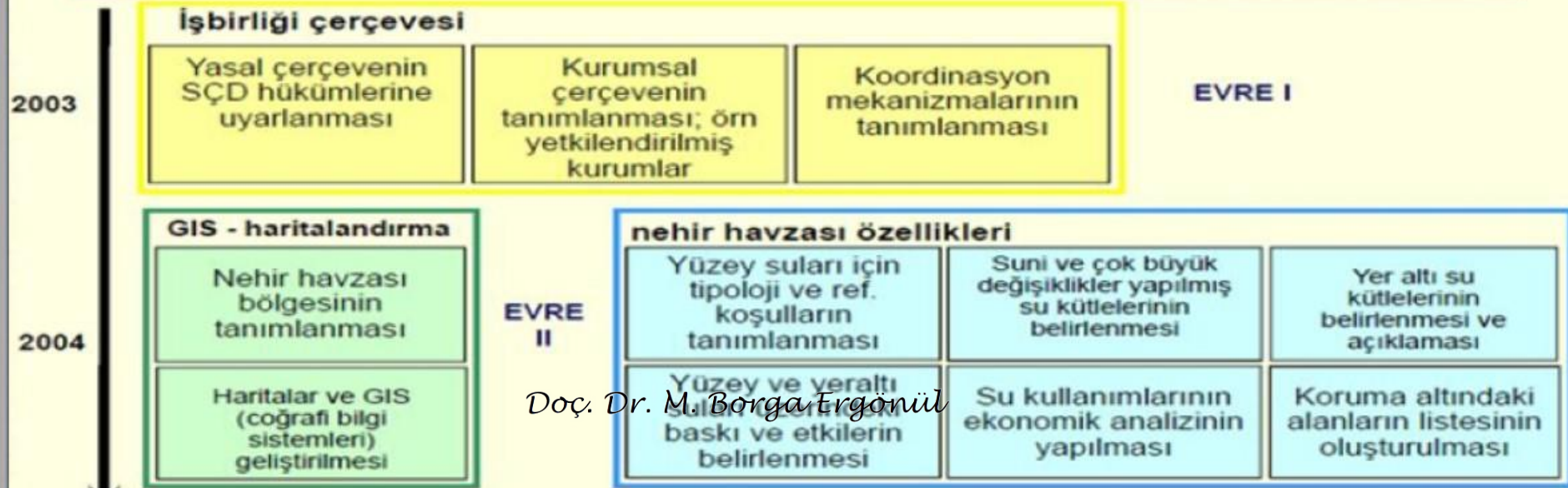
- Tüm su kütlelerinin (kıta içi yüzeysel sular, geçiş suları, kıyı suları ve yeraltı suları) korunması
- Su kaynaklarının durumlarının kötüye gitmesini engellemek, onları korumak ve durumlarını iyileştirmek
- Sucul ortamlarda kirliliğe yol açan deşarjların, emisyonların ve öncelikli maddelerin azaltılması ve durdurulması için önlemler almak
- Yeraltı sularında kirliliğin azaltılması ve önlenmesi hedeflenmektedir.

Doç. Dr. M. Borgia Ergönül

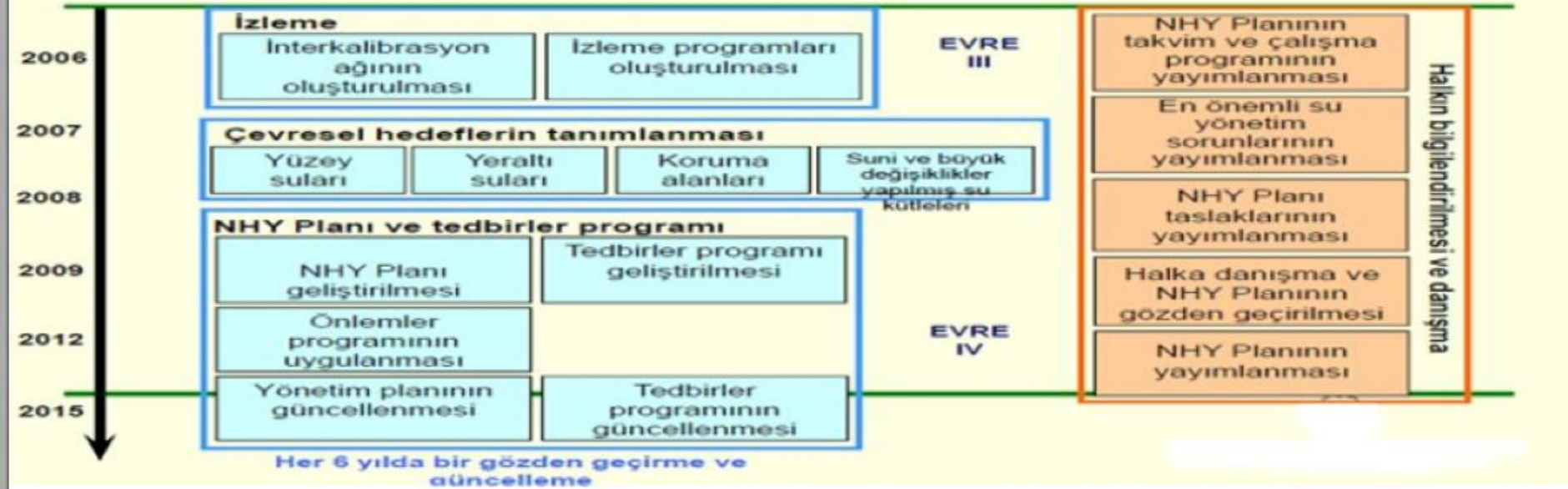
Bu bağlamda diğer su kalitesi ve kirliliği ile ilgili yönetmeliklerden farklı olarak nehir havzaları il/ülke gibi sınırları aşmaları söz konusu olsa dahi **nehir havzası bazında** ele alınmaktadır.

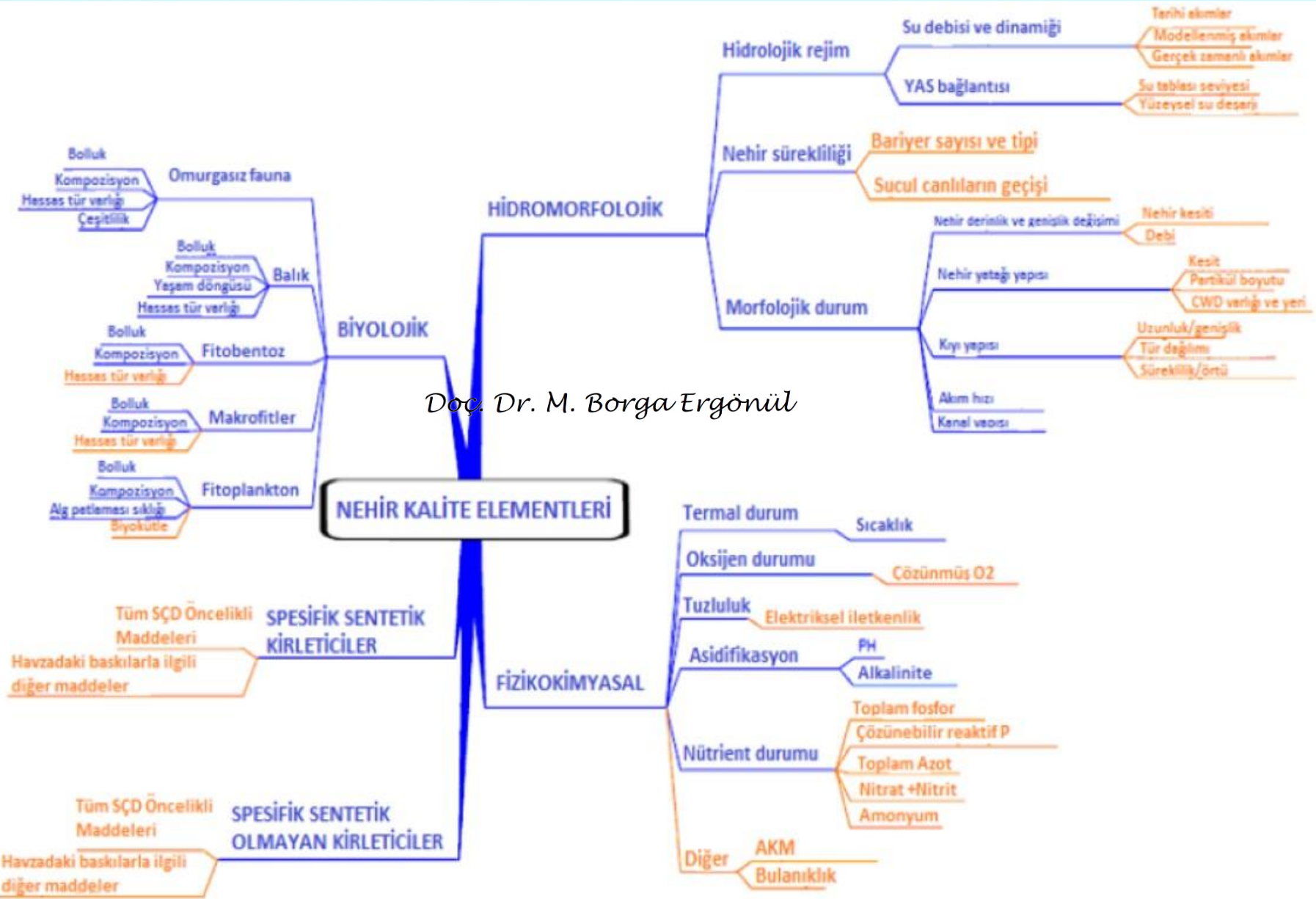
Doç. Dr. M. Borge Ergönül

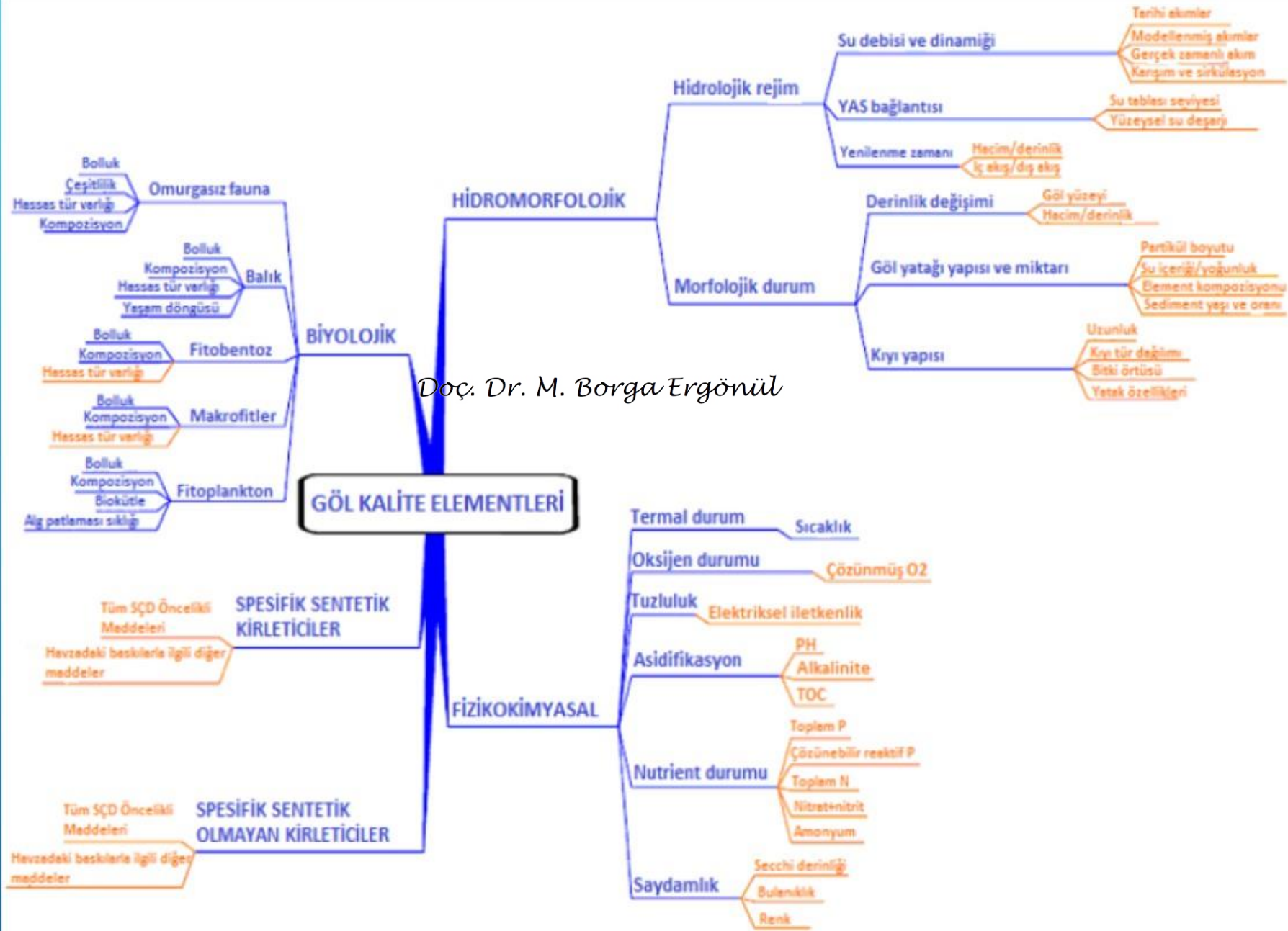
Ayrıca geleneksel yaklaşımlardan farklı olarak sadece suyun **fiziksel ve/veya kimyasal özellikleri** değil, havzalardaki **hidromorfolojik parametrelerin ve biyolojik kalite unsurlarının** bir arada değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

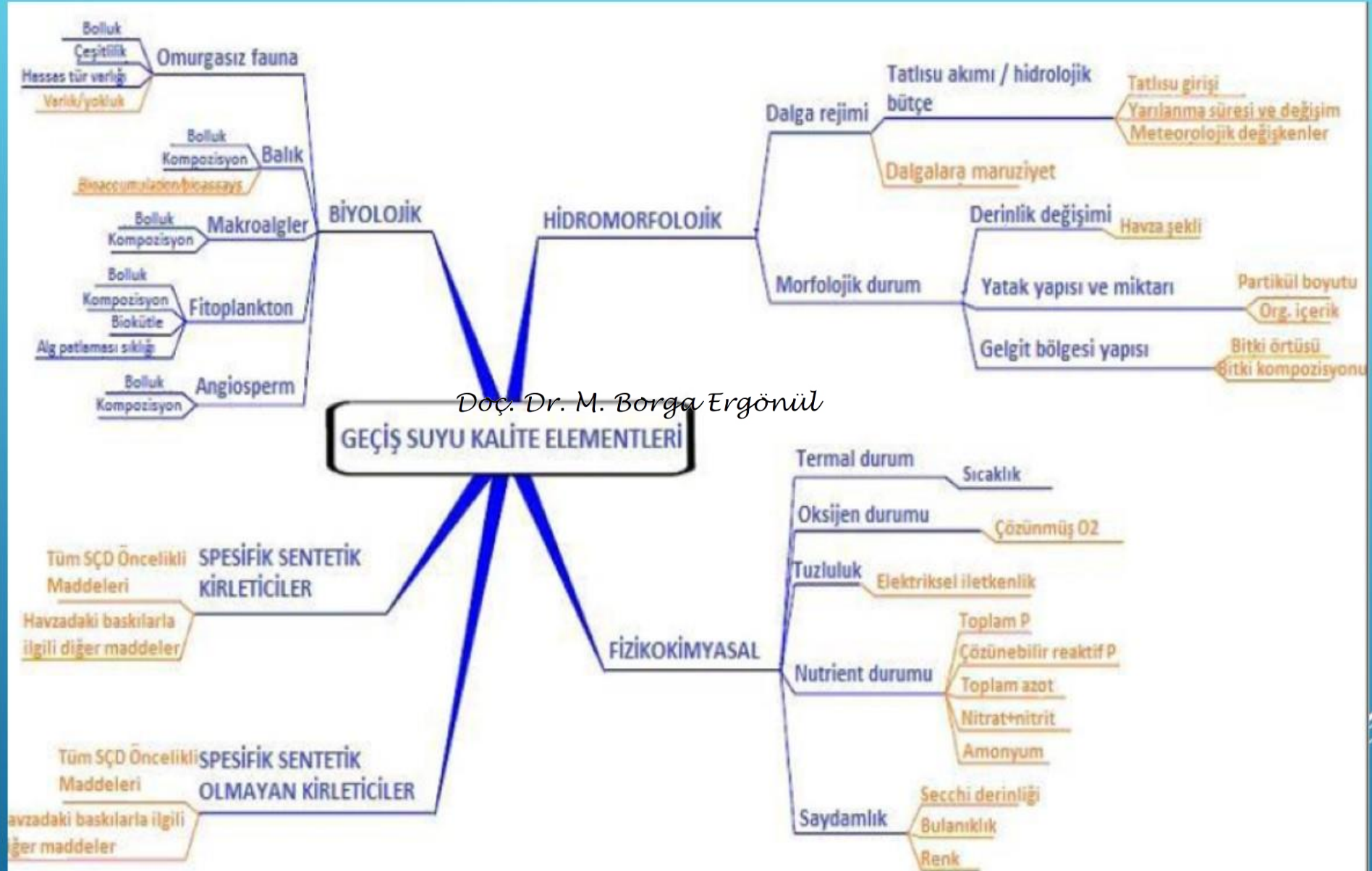

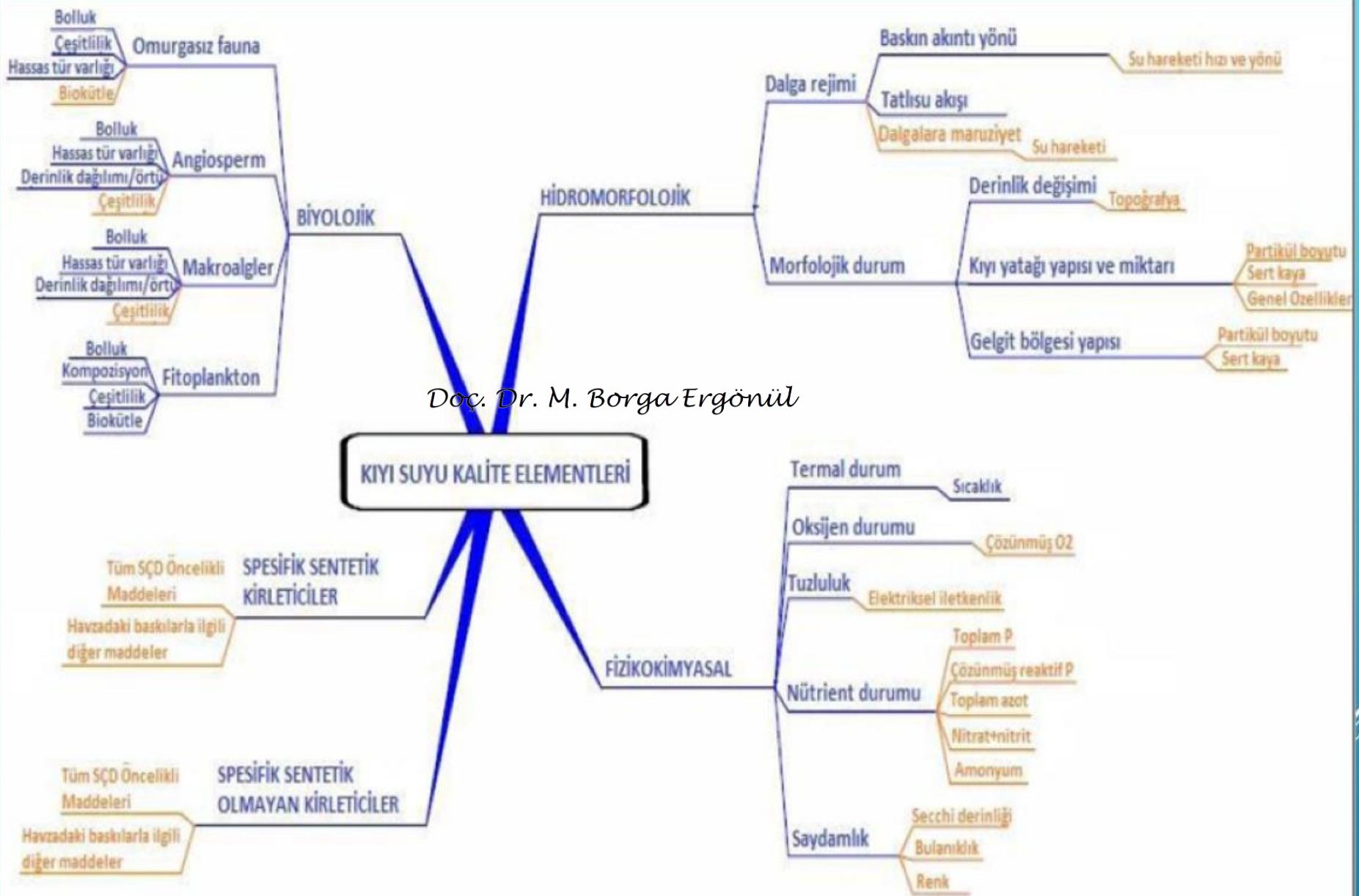
... - Evre III ve IV

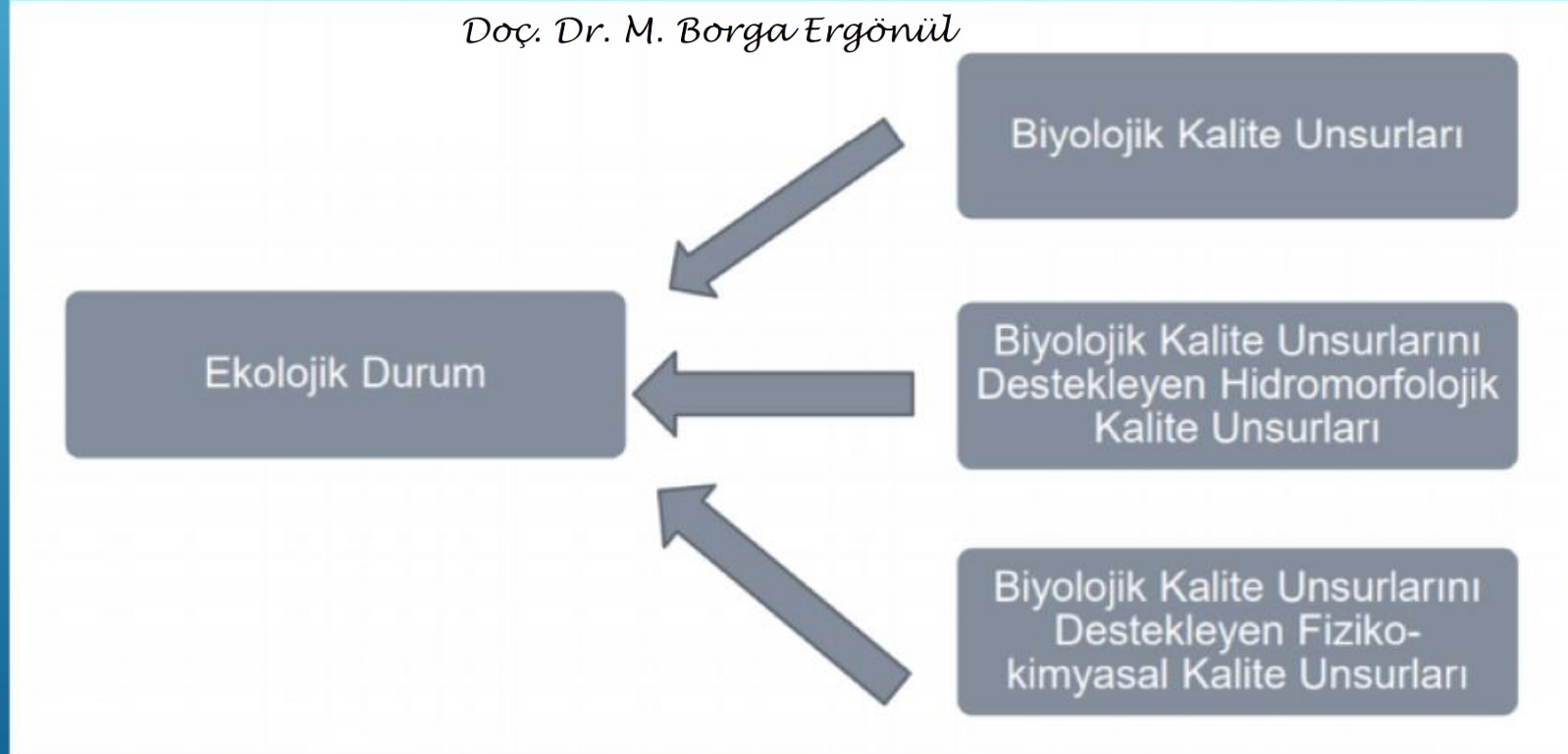
SÇD kapsamında yürütülen çalışmalar ile;

- Su kütlelerindeki mevcut durum belirlenebilir
- Bu ortamlardaki doğal koşullarda meydana gelen uzun süreli değişimler belirlenebilir
- Koşullarda meydana gelen değişimlerin insan faaliyetleri ve doğal nedenlerle olup olmadığı belirlenebilir
- Risk altında olduğu belirlenmiş su kütlelerinin statüsünde iyileştirme veya kötüye gidişin engellenmesi için uygulanacak yöntemler belirlenebilir ve bunların başarıya ulaşip ulaşmadığı izlenebilir
- İnterkalibrasyon uygulamaları geliştirilebilir
- Su kütleleri tipe özgü için referans koşullar belirlenebilir

Doç. Dr. M. Borçka Ergönül

Ekolojik durum ve Ekolojik Kalite Oranı (EQR)

Ekolojik durum sucul ekosistemlerin yapı ve fonksiyonlarındaki kaliteyi ifade eder.

Ekolojik Kalite Oranı: Farklı tipteki su kütlelerinin ekolojik kalitesinin ölçülmesi ve biyolojik kalite unsurlarının referans koşullar ile karşılaştırılarak tanımlanması için kullanılan bir orandır. 0-1 arasında değişmesi beklenir.

Doç. Dr. M. Borge Ergönül